

אֵל לְבוֹ. אֲבָל הַרְשָׁעִים שֶׁנִּקְרָאִים מֵתִים, לֹא יוֹדְעִים וְאִין מְשֻׁגְחִים, וְלֹא מְסַתְּפְלִים בְּמַעֲשֵׂי אוֹתוֹ הָעוֹלָם כְּלוּם. וּמִי שְׁאִינוּ מְפִיר בְּמַעֲשֵׂי אוֹתוֹ הָעוֹלָם נִקְרָא מֵת, מִשּׁוּם שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה לֹא מְבַנֵּי הַחַיִּים. שֶׁהָעוֹלָם הַהוּא שֶׁל נְשָׁמוֹת וְרוּחוֹת הוּא, וְזֶה הָעוֹלָם הוּא שֶׁל הַגּוֹף.

אוֹתוֹ הָעוֹלָם שֶׁדָּרִים בּוֹ אַחִיהֶם (רוּחוֹת) שֶׁל בְּנֵי הָאָדָם, וְדוֹמִים בְּדִיּוֹקְנָאוֹת, מְפִירִים זֶה לְזֶה, וְיוֹדְעִים בְּמֵה דוֹמִים בְּעוֹלָם הַזֶּה (שְׁעֵתִיד לְבֹא לְעוֹלָם). וּמְשַׁתְּדָלִים לְהַפִּיר אֶת כְּבוֹד רַבּוֹנָם שָׁם, בְּאוֹתוֹ הַמְּלַבּוּשׁ שֶׁל אוֹתוֹ הָעוֹלָם.

כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְאוֹתוֹ הַשָּׂדֶה, אָמַר לוֹ: נִתְעַכֵּב כְּעֵת. נֶאֱמַר לוֹ: לְמָה אַתָּה נֶאֱמַר לוֹ: אֲבָדָה אֲבָדָה לִי בְּמָקוֹם הַזֶּה. אָמַר:

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִזְמַנֶּנָּה לָךְ. מִצְאוֹ מְעַרָה אַחַת. אָמַר אוֹתוֹ הָאִישׁ: רַבִּי, נִפְגַּס לְכֹאן, שֶׁהָרִי יִדְעֵתִי שְׁאִנִּי מְפִיר כָּאן. נִכְנָסוּ, יָרְדוּ בַּמְדַּרְגּוֹת, עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְפָרְדֵס אֶחָד, וְרָאוּ שָׁם אֵילָנוֹת מְשֻׁנִּים זֶה מִזֶּה וּמִשָּׂאָר הָאֵילָנוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, וְאֵילָן אֶחָד מְשֻׁנֶּה מִשָּׂאָר הָאֵילָנוֹת.

עָרַו לְשָׁם, שָׁמְעוּ קוֹל אֶחָד שֶׁל מַחְנוֹת רַבִּים שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים, (תְּהִלִּים צו) בָּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעַה נִכְרַכָּה לְפָנֵי ה' עֲשֹׂנוּ. תָּמָה רַבִּי פְּרַחְיָא, וְאָמַר: מֵה זֶה? אָמַר לוֹ: שְׂתַק.

אָמַר רַבִּי פְּרַחְיָא: הָאֵלֵהִים, כְּשֶׁהִגִּיעֵתִי עִמּוֹ לְאִמְצַע הַפְּרָדֵס הַזֶּה, וְרָאִיתִי שְׁתֵּי דְרָכִים, וּמַחְנוֹת מְצַד זֶה וּמְצַד זֶה, וְאָמַרְתִּי לוֹ מֵה זֶה? וְאָמַר לִי, כָּאן נִפְרְדוֹת דְּרָכֵי הַנְּפֻשׁוֹת, מִי שֶׁהוֹלְכִים לְגַן עֵדֶן, וּמִי שֶׁהוֹלְכִים לְגִיהֶנֶם. מִי שֶׁהוֹלֵךְ לְגַן עֵדֶן - אֵלּוּ הוֹלְכִים (עִמּוֹ),

דְּאִית דִּין וְאִית דִּינָן. כְּמָה דְאַתָּה אָמַר, (שֵׁם פְּסוּק) וְהַחִי יִתֵּן אֵל לְבוֹ. אֲבָל רְשָׁעִים דְּאִיקְרוּן מֵתִים, לָא יוֹדְעִין, וְלֹא מְשֻׁגְחִין, וְלֹא מְסַתְּפְלִין בְּעוֹבְדֵי דֵהֵהוּא עַלְמָא כְּלוּם. וּמֵאֵן דְּלֹא יוֹדַע בְּעוֹבְדָא דֵהֵהוּא עַלְמָא, אִיקְרִי מֵת. בְּגִין דֵּהֵאִי עַלְמָא לָא מְבַנֵּי חַיָּיא. דֵּהֵהוּא עַלְמָא דְנִשְׁמַתִּין וְרוּחִין אִיהוּ, וְהֵאִי עַלְמָא דְגוֹפָא הוּא.

הַהוּא עַלְמָא דְדִיִּירִי בֵּיה אַחוּהוּן (רוּחוֹת) דְּבְנֵי נְשָׂא, וְדוֹמִין בְּדִיּוֹקְנֵין, אֲשַׁתְּמוּדְעֵן דָּא לְדָא, וְיוֹדְעִין בְּמֵה דוֹמִין בְּהֵאִי עַלְמָא (דוֹמִין לְמִתְהוּי בְּעַלְמָא). וּמְשַׁתְּדָלִין לְמַנְדַּע בִּיקְרָא דְמֵאֲרִיהוּן תְּמָן, בְּהֵהוּא מְלַבּוּשָׁא דֵהֵהוּא עַלְמָא.

כִּד מְטָא לְהֵהוּא חֲקַל, אָמַר לִיה נִתְעַכֵּב הַשָּׂתָא, אַתְנַח. אָמַר לִיה, אֲמַאי קָא מִתְנַחַת. אָמַר לִיה אֲבִידָא קָא אֲבִיד לִי בְּהֵאִי דוּכְתָא. אָמַר, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יִזְמַנֶּנָּה לָךְ. אֲשַׁבְּחוּ חַד מְעַרְתָּא. אָמַר הַהוּא גְבַרָא, רַבִּי, נִיעוּל הָכָא, דְּהָא יוֹדְעָנָא דְאַשְׁתְּמוּדְעָנָא הָכָא. אַעְלוּ. נַחְתִּין בְּדַרְגִין, עַד דְּמָטוּ לְגַבֵּי חַד פְּרָדֵס, וְחָמוּ תְּמָן אֵילָנִין מְשֻׁנִּין דָּא מִן דָּא וּמִשָּׂאָר אֵילָנֵי עַלְמָא, וְחַד אֵילָן מְשֻׁנִּיא מִשָּׂאָר אֵילָנִין.

סְרִיקוּ תְּמָן, שָׁמְעוּ חַד קָלָא דְמִשְׁרַיִן סְגִיאִין, דֵּהוּוּ אֲמַרִין, (תְּהִלִּים צו ו) בּוֹאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעַה נִכְרַכָּה לְפָנֵי ה' עוֹשֵׁנוּ. תְּוֹוֶה רַבִּי פְּרַחְיָא, אָמַר מַאי הָאִי. אָמַר לִיה שְׂתוּק.

אָמַר רַבִּי פְּרַחְיָא, הָאֵלֵהִים, כִּד מְטִינָא עִמִּיהָ לְאִמְצַע דֵּהֵאִי פְּרָדִיסָא, וְחָמִינָא תְּרִין אַרְחִין, וּמִשְׁרַיִן מְסֻטְרָא דָּא וּמְסֻטְרָא דָּא, וְאֲמַרִי לִיה מַאי הָאִי, וְאָמַר לִי, הָכָא מִתְּפַרְשִׁין אֲוֹרְחִין דְנִפְשִׁין, מֵאֵן דְּאֲזַלִּין לְגַן עֵדֶן, וּמֵאֵן דְּאֲזַלִּין לְגִיהֶנֶם. מֵאֵן דְּאֲזַל לְגַן עֵדֶן, אֵלִין